

คำชี้แจง

การปรับปรุงดัชนีราคาผู้บริโภค ปีฐาน ๒๕๖๒

กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า โดยกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า เป็นหน่วยงานที่จัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคเผยแพร่เป็นประจำทุกเดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดภาวะค่าครองชีพของประชาชนและอัตราเงินเฟ้อของประเทศ ซึ่งได้มีการพัฒนาปรับปรุงฐานการคำนวณเงินเฟ้อ เป็นประจำต่อเนื่องทุกๆ ๔ - ๕ ปี

ในปี ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการปรับปรุงปีฐานการคำนวณเงินเฟ้อ จากปี ๒๕๕๘ เป็นปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการพัฒนาปรับปรุงครั้งที่ ๑๑ นับตั้งแต่เริ่มใช้ผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นข้อมูลในการจัดทำโครงสร้างน้ำหนักค่าใช้จ่ายและรายการสินค้าในการคำนวณ เพื่อให้ดัชนีมีความทันสมัยและสอดคล้องกับโครงสร้างและพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่วนใหญ่มีการปรับปีฐานการคำนวณเงินเฟ้อเป็นประจำทุก ๔ - ๕ ปี และเป็นไปตามมติเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการจัดทำดัชนี ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ และหน่วยงานที่นำข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภคไปใช้ประโยชน์

ตารางแสดงปีที่มีการปรับปีฐานดัชนีราคาผู้บริโภค

ครั้งที่	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑
ปีฐาน	๒๕๑๙	๒๕๒๔	๒๕๒๙	๒๕๓๓	๒๕๓๗	๒๕๔๑	๒๕๔๕	๒๕๕๐	๒๕๕๔	๒๕๕๘	๒๕๖๒
จำนวนรายการ	๒๑๔	๒๑๖	๒๓๘	๒๔๘	๒๖๐	๓๒๖	๓๗๔	๔๑๗	๔๕๐	๔๒๒	๔๓๐

การดำเนินการ กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้ดำเนินการปรับปรุงฐานการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคชุดใหม่และจะเริ่มใช้ ปีฐาน ๒๕๖๒ ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๔ โดยเริ่มเผยแพร่ตั้งแต่วันที่ ๕ ของเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ทั้งนี้ได้มีการพัฒนาปรับปรุงน้ำหนักรายการสินค้า พื้นที่แหล่งจัดเก็บข้อมูล และตัวอย่างสินค้าของกรุงเทพมหานคร - ปริมณฑลและภูมิภาค ๔ ภาค เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน และรูปแบบการใช้จ่ายของครัวเรือนรวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ปีฐาน ๒๕๖๒

๑.๑ การปรับปรุงลักษณะของครัวเรือนดัชนี

- ที่ตั้งของครัวเรือน

ที่ตั้งของครัวเรือน สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปกำหนดที่ตั้งครัวเรือนทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล ของกรุงเทพมหานคร - ปริมณฑล และภูมิภาค ๔ ภาค

- ขนาดของครัวเรือน

ขนาดของครัวเรือน สมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ ๑ คนต่อครัวเรือนขึ้นไป ตามผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี ๒๕๖๒ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

- รายได้ประจำของครัวเรือน

ในการกำหนดรายได้ของครัวเรือนดัชนีคำนึงถึง ความครอบคลุม (Coverage) และความกลมกลืนของรูปแบบในการบริโภค (Homogeneity) ของครัวเรือนดัชนี โดยในการกำหนดรายได้ขั้นสูงสุดของครัวเรือนดัชนีได้ตัดครัวเรือนเดสโกลท์ที่ ๑๐ ซึ่งมีรายได้ครัวเรือนถึงร้อยละ ๓๓.๖๘ ของครัวเรือนทั้งหมดออกไป รวมทั้งการตัดเดสโกลท์ที่ ๑ ซึ่งมีรายได้ครัวเรือน ร้อยละ ๑.๘๗ ออก เนื่องจากผู้บริโภคกลุ่มนี้มีรายได้และรูปแบบในการบริโภคที่แตกต่างจากผู้บริโภคกลุ่มอื่นมาก

- ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน (in-kind expenditure)

ในปัจจุบัน ครัวเรือนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายและสวัสดิการในด้านต่างๆ อาทิ ค่าเช่าที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งกาย บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ดังนั้น เพื่อให้สะท้อนการใช้จ่ายที่แท้จริงของครัวเรือน การพิจารณากรอบครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภค จึงครอบคลุมเฉพาะครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงินไม่เกินร้อยละ ๔๒.๑๙

- ลักษณะของครัวเรือนดัชนีผู้บริโภคทั่วไปเปรียบเทียบปีฐาน ๒๕๕๘ และปีฐาน ๒๕๖๒

กรอบครัวเรือนดัชนี	ปีฐาน ๒๕๕๘	ปีฐาน ๒๕๖๒
๑. ที่ตั้งของครัวเรือน	ในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร - ปริมณฑล และภูมิภาค ๔ ภาค	ในเขตและนอกเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร -ปริมณฑล และภูมิภาค ๔ ภาค
๒. ขนาดของครัวเรือน	๑ - ๕ คน	๑ คนขึ้นไป
๓. รายได้ประจำของครัวเรือน	๑๒,๐๐๐ - ๖๒,๐๐๐ บาท/เดือน	๖,๙๘๗ - ๕๐,๕๘๖ บาท/เดือน
๔. ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน	ไม่เกิน ร้อยละ ๓๐	ไม่เกิน ร้อยละ ๔๒.๑๙

๑.๒ การปรับปรุงน้ำหนัก (Weight) และรายการสินค้า

การปรับปรุงน้ำหนักและรายการสินค้า เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค การกำหนดรายการสินค้าและบริการที่เป็นตัวแทนสำหรับการคำนวณดัชนี ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายเพื่อกำหนดน้ำหนักค่าใช้จ่ายให้กับแต่ละรายการสินค้าและบริการตัวแทนที่ครัวเรือนบริโภค อุปโภค ซึ่งจะแสดงถึงความสำคัญเปรียบเทียบของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านั้นๆ

สัดส่วนน้ำหนักค่าใช้จ่ายดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ปีฐาน ๒๕๕๘ เปรียบเทียบกับ ปีฐาน ๒๕๖๒

หมวด	สัดส่วนค่าใช้จ่าย (ร้อยละ)		เพิ่ม/ลด
	ปีฐาน ๒๕๕๘	ปีฐาน ๒๕๖๒	
รวมทุกรายการ	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	-
● หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	๓๖.๑๓	๔๐.๓๕	๔.๒๒
● หมวดสินค้าอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม	๖๓.๘๗	๕๙.๖๕	-๔.๒๒
- หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	๒.๘๘	๒.๒๓	-๐.๖๕
- หมวดเคหสถาน	๒๓.๒๕	๒๓.๑๗	-๐.๐๘
- หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	๖.๒๒	๕.๖๘	-๐.๕๔
- หมวดพาหนะ การขนส่งและการสื่อสาร	๒๔.๐๑	๒๒.๖๗	-๑.๓๔
- หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษาและการศาสนา	๖.๑๓	๔.๕๑	-๑.๖๒
- หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	๑.๓๘	๑.๓๙	๐.๐๑

จกตารางเปรียบเทียบน้ำหนักค่าใช้จ่ายปีฐาน ๒๕๕๘ และปีฐาน ๒๕๖๒

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ สูงขึ้น ๔.๒๒ อาทิ เช่น

- เนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ	สัดส่วนสูงขึ้น ๒.๓๘	ได้แก่ เนื้อสุกร ปลาและสัตว์น้ำ
- ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	สัดส่วนสูงขึ้น ๑.๐๗	ได้แก่ ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง
- ผักและผลไม้	สัดส่วนสูงขึ้น ๐.๙๒	ได้แก่ ผักสด และผลไม้

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหมวดอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม ลดลง -๔.๒๒ อาทิ เช่น

- การบันเทิงการอ่าน การศึกษา และการศาสนา	สัดส่วนลดลง -๑.๖๒	ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโอกาสพิเศษและท่องเที่ยว
- พาหนะการขนส่งและการสื่อสาร	สัดส่วนลดลง -๑.๓๔	ได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าโดยสารสาธารณะ
- เคหสถาน	สัดส่วนลดลง -๐.๐๘	ได้แก่ วัสดุก่อสร้าง

๑.๓ การปรับปรุงรายการสินค้า

รายการสินค้าที่ใช้คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ปีฐาน ๒๕๖๒ มีทั้งหมด ๔๓๐ รายการ สูงขึ้นจากปีฐาน ๒๕๕๘ ซึ่งมี ๔๒๒ รายการ คิดเป็นรายการที่ปรับเปลี่ยนขึ้น ๔๓ รายการ และเป็นรายการที่ตัดออกจากเดิม ๓๕ รายการ สรุปรายการที่เพิ่มขึ้นทั้งสิ้น ๘ รายการ ดังนี้

เปรียบเทียบจำนวนรายการสินค้าและบริการของดัชนีราคาผู้บริโภคปีฐาน ๒๕๕๘ กับปีฐาน ๒๕๖๒

ภาค	รายการ ปีฐาน ๒๕๕๘	รายการ ปีฐาน ๒๕๖๒	จำนวนรายการ ที่เปลี่ยนแปลงสุทธิ
กรุงเทพมหานคร – ปริมณฑล	๓๙๓	๓๘๐	-๑๓
ภาคกลาง	๓๙๒	๓๙๖	๔
ภาคเหนือ	๓๘๔	๓๗๕	-๙
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๙๐	๓๘๕	-๕
ภาคใต้	๓๙๐	๓๙๑	๑
ประเทศ	๔๒๒	๔๓๐	๘

การปรับปรุงรายการสินค้าและบริการดังกล่าว ได้นำรายการสินค้าที่สอดคล้องกับพฤติกรรม การบริโภคในปัจจุบันและมีแนวโน้มการบริโภคในอนาคตเข้ามารวมในการคำนวณเงินเฟ้อ และได้มีการตัด รายการสินค้าและบริการที่มีการบริโภคน้อยลงและไม่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ส่งผลให้ดัชนีราคาผู้บริโภค สอดคล้องและสามารถสะท้อนพฤติกรรมบริโภคของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

๑.๔ การปรับปรุงหมวดสินค้าและบริการ

โครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภค ประกอบด้วย ๗ หมวด ดังนี้

- ๑) หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
- ๒) หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า
- ๓) หมวดเคหสถาน
- ๔) หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
- ๕) หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร
- ๖) หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษา และการศาสนา
- ๗) หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

รายการสินค้าต่างๆ ในหมวดย่อยได้ปรับปรุงตามโครงสร้างการจำแนกรายการสินค้าและ บริการตามวัตถุประสงค์ (Classification of Individual Consumption According to Purpose : COICOP) ซึ่งกำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ สำหรับให้ประเทศสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศของตน และเพื่อให้การจัดทำดัชนีราคา ผู้บริโภคของแต่ละประเทศมีมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน และสามารถเปรียบเทียบหมวดสินค้าต่างๆ ของแต่ละประเทศได้ชัดเจน

๑.๕ สัดส่วนครัวเรือนของดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ในแต่ละภูมิภาค

ในปีฐาน ๒๕๖๒ การจัดทำกรอบครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไป ได้มีการปรับขอบเขตที่ตั้งครัวเรือน จากเดิมในปีฐาน ๒๕๕๘ ครอบคลุมเฉพาะในเขตเทศบาล เป็นครอบคลุมทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล ส่งผลให้สัดส่วนครัวเรือนในแต่ละภาคเปลี่ยนแปลงไป การเปรียบเทียบสัดส่วนครัวเรือนในแต่ละภูมิภาคเพื่อใช้ถ่วงน้ำหนักในคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ ระหว่างปี ๒๕๕๘ กับปี ๒๕๖๒ ดังนี้

ภาค	สัดส่วนครัวเรือน (ร้อยละ)	
	ปีฐาน ๒๕๕๘	ปีฐาน ๒๕๖๒
กรุงเทพมหานคร - ปริมณฑล	๔๒	๒๒
ภาคกลาง	๒๒	๒๕
ภาคเหนือ	๑๒	๑๗
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๔	๒๒
ภาคใต้	๑๐	๑๔
ประเทศ	๑๐๐	๑๐๐

๑.๖ การปรับปรุงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล

ในปีฐาน ๒๕๖๒ ได้ดำเนินการเพิ่มพื้นที่จัดเก็บข้อมูลจากปีฐาน ๒๕๕๘ ซึ่งมีอยู่เดิม ๔๓ จังหวัด และในปี ๒๕๖๒ ได้มีการเพิ่มพื้นที่จัดเก็บข้อมูล จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ ภาคกลาง จำนวน ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา นครปฐม สระแก้ว) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒ จังหวัด (เลย กาฬสินธุ์) รวมเป็นทั้งหมด ๔๘ จังหวัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กรุงเทพมหานคร - ปริมณฑล ๔ จังหวัด	กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี
ภาคกลาง ๑๔ จังหวัด	พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สิงห์บุรี ชลบุรี จันทบุรี ระยอง ปราจีนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ฉะเชิงเทรา นครปฐม สระแก้ว
ภาคเหนือ ๙ จังหวัด	นครสวรรค์ ตาก แพร่ เชียงใหม่ เชียงราย อุดรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ น่าน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๒ จังหวัด	นครราชสีมา ขอนแก่น สุรินทร์ อุบลราชธานี หนองคาย อุดรธานี ศรีสะเกษ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด นครพนม เลย กาฬสินธุ์
ภาคใต้ ๙ จังหวัด	นครศรีธรรมราช กระบี่ ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง สงขลา ตรัง ยะลา นราธิวาส

๒. ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน ปีฐาน ๒๕๖๒

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดทั่วไปที่หักรายการสินค้ากลุ่มอาหารสด (ซึ่งมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงบ่อยและเป็นลักษณะตามฤดูกาล) และสินค้ากลุ่มพลังงาน (ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของนโยบายการเงิน) ออกไป เหลือแต่รายการสินค้าที่ราคาเคลื่อนไหวตามกลไกตลาด เพื่อวัดเงินเพื่อพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจ

รายการสินค้าที่ใช้คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานหรืออัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน ในการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (Core Consumer Price Index) หรืออัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (Core Inflation) ของประเทศปีฐาน ๒๕๖๒ สินค้าที่ใช้คำนวณมีจำนวน ๓๐๔ รายการ จากจำนวนรายการสินค้า ๔๓๐ รายการของสินค้าในตะกร้าดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ปีฐาน ๒๕๖๒ เป็นหลัก โดยตัดรายการสินค้าประเภทอาหารสดและพลังงานออก รายการสินค้าที่ตัดออก มีทั้งสิ้น ๑๒๖ รายการ สัดส่วนค่าใช้จ่ายของสินค้ากลุ่มอาหารสดและพลังงาน ที่หักออกคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙๔ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนในปีฐาน ๒๕๖๒ โดยกลุ่มอาหารสด คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕๕ และกลุ่มพลังงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓๙ มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ รายการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน

หมวด	จำนวนรายการ		รายการเพิ่ม/ลด สุทธิ
	ปีฐาน ๒๕๕๘	ปีฐาน ๒๕๖๒	
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	๔๒๒	๔๓๐	๘
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	๒๙๓	๓๐๔	๑๑
● กลุ่มอาหารสดและพลังงาน	๑๒๙	๑๒๖	-๓
- อาหารสด	๑๑๘	๑๑๕	-๓
- พลังงาน	๑๑	๑๑	-

๒.๒ โครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน

หมวด	สัดส่วนค่าใช้จ่าย (ร้อยละ)		สัดส่วน เพิ่ม/ลด
	ปีฐาน ๒๕๕๘	ปีฐาน ๒๕๖๒	
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	๗๒.๕๖	๖๗.๐๖	-๕.๕๐
● กลุ่มอาหารสดและพลังงาน	๒๗.๔๔	๓๒.๙๔	๕.๕๐
- อาหารสด	๑๕.๖๙	๒๐.๕๕	๔.๘๖
- พลังงาน	๑๑.๗๕	๑๒.๓๙	๐.๖๔

กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

คำชี้แจง

การปรับปรุงดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ปีฐาน ๒๕๖๒

กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า โดยกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า เป็นหน่วยงานที่จัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ซึ่งเผยแพร่เป็นประจำทุกเดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดภาวะค่าครองชีพของประชาชนที่มีรายได้น้อย ซึ่งได้มีการพัฒนาปรับปรุงเป็นประจำต่อเนื่องทุก ๔ - ๕ ปี ตามผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำโครงสร้างน้ำหนักค่าใช้จ่ายและรายการสินค้าในการคำนวณ เพื่อให้ดัชนีมีความทันสมัยสอดคล้องกับรูปแบบหรือพฤติกรรมกรรมการบริโภคและค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อให้การจัดทำดัชนีเป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งในปี ๒๕๖๔ ได้มีการดำเนินการปรับปรุงปีฐาน จากปี ๒๕๕๘ เป็นปี ๒๕๖๒

การดำเนินการ กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้ดำเนินการปรับปรุงปีฐานการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย จากปี ๒๕๕๘ เป็นปี ๒๕๖๒ โดยเริ่มคำนวณตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๔ และเผยแพร่ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ซึ่งได้มีการพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

๑. การปรับปรุงลักษณะของครัวเรือนดัชนี

- ที่ตั้งของครัวเรือน

ดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย กำหนดที่ตั้งครัวเรือน ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล ของกรุงเทพมหานคร - ปริมณฑล และภูมิภาค ๔ ภาค

- ขนาดของครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน ๑ คนต่อครัวเรือนขึ้นไป ตามผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี ๒๕๖๒ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

- รายได้ประจำของครัวเรือน

ในการกำหนดรายได้ของครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ในปีฐาน ๒๕๖๒ โดยนำเงื่อนไขการได้รับสิทธิบัตรสวัสดิการของรัฐ ที่ช่วยเหลือกลุ่มคนที่มีรายได้ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี มากำหนดเป็นกรอบรายได้ของครัวเรือนรายได้น้อย ที่มีรายได้ต่อครัวเรือนไม่เกิน ๒๒,๖๖๕ บาท/เดือน เพื่อให้สะท้อนการครองชีพของผู้บริโภคสำหรับครัวเรือนรายได้น้อยได้ดียิ่งขึ้น

- ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน (in-kind expenditure)

ในปัจจุบัน ครัวเรือนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายและสวัสดิการในด้านต่างๆ อาทิ ค่าเช่าที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งกาย บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ดังนั้น เพื่อให้สะท้อนการใช้จ่ายที่แท้จริงของครัวเรือน การพิจารณากรอบครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย จึงครอบคลุมเฉพาะครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน ไม่เกินร้อยละ ๔๒.๑๙

เปรียบเทียบลักษณะของครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ปีฐาน ๒๕๕๘ กับปีฐาน ๒๕๖๒

กรอบครัวเรือนดัชนี	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๒
๑. ที่ตั้งของครัวเรือน	ในเขตเทศบาล กรุงเทพฯ -ปริมณฑล และภูมิภาค ๔ ภาค	ในและนอกเขตเทศบาล กรุงเทพฯ - ปริมณฑล และภูมิภาค ๔ ภาค
๒. ขนาดของครัวเรือน	๑ - ๕ คน	๑ คนขึ้นไป
๓. รายได้ประจำของครัวเรือน	๔,๒๐๐ - ๒๑,๐๐๐ บาท/เดือน	ไม่เกิน ๒๒,๖๖๕ บาท/เดือน
๔. ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน	ไม่เกิน ร้อยละ ๓๐	ไม่เกิน ร้อยละ ๔๒.๑๙

๒. การปรับปรุงน้ำหนัก (Weight) และรายการสินค้า

การปรับปรุงน้ำหนักและรายการสินค้า เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ซึ่งในการกำหนดรายการสินค้าและบริการที่เป็นตัวแทนสำหรับการคำนวณดัชนี ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายเพื่อกำหนดน้ำหนักค่าใช้จ่ายให้กับแต่ละรายการสินค้าตัวแทนที่ครัวเรือนอุปโภคบริโภค ซึ่งจะแสดงถึงความสำคัญเปรียบเทียบของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านั้นๆ

เปรียบเทียบสัดส่วนน้ำหนักค่าใช้จ่ายดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ปีฐาน ๒๕๕๘ กับปีฐาน ๒๕๖๒

หมวด	สัดส่วนค่าใช้จ่าย(ร้อยละ)		เพิ่ม/ลด
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๒	
รวมทุกรายการ	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	-
● หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	๔๔.๘๗	๔๕.๕๑	๐.๖๔
● หมวดสินค้าอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม	๕๕.๑๓	๕๔.๔๙	-๐.๖๔
- หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	๒.๒๓	๑.๘๖	-๐.๓๗
- หมวดเคหสถาน	๒๔.๙๐	๒๔.๘๘	-๐.๐๒
- หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	๕.๔๕	๕.๓๙	-๐.๐๖
- หมวดพาหนะ การขนส่งและการสื่อสาร	๑๕.๙๒	๑๗.๒๘	๑.๓๖
- หมวดการบันเทิง การอ่านการศึกษาและการศาสนา	๔.๗๐	๓.๖๒	-๑.๐๘
- หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	๑.๙๒	๑.๔๖	-๐.๔๖

จากตารางเปรียบเทียบน้ำหนักค่าใช้จ่ายปีฐาน ๒๕๕๘ และปีฐาน ๒๕๖๒

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ สูงขึ้น ๐.๖๔ อาทิ เช่น

- เนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ	สัดส่วนสูงขึ้น ๒.๖๔	ได้แก่ เนื้อสัตว์สด ปลาน้ำจืดสด
- ผักและผลไม้	สัดส่วนสูงขึ้น ๐.๙๖	ได้แก่ ผักสด ผักแปรรูปและอื่นๆ
- ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	สัดส่วนสูงขึ้น ๐.๙๕	ได้แก่ ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหมวดอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม ลดลง -๐.๖๔ อาทิ เช่น

- การบันเทิงการอ่าน การศึกษา การศาสนา สัดส่วนลดลง -๐.๐๘ ได้แก่ ค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโอกาสพิเศษและท่องเที่ยว
- ยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ สัดส่วนลดลง -๐.๔๖ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์
- เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า สัดส่วนลดลง -๐.๓๗ ได้แก่ เสื้อสตรี เสื้อบุรุษ กางเกงบุรุษ
- ตรวจรักษา และบริการส่วนบุคคล สัดส่วนลดลง -๐.๐๖ ได้แก่ ค่าบัตรประกันสุขภาพและประกันชีวิต

๓. การปรับปรุงรายการสินค้าและบริการ

รายการสินค้าและบริการที่ใช้คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อยของประเทศ ปีฐาน ๒๕๖๒ มีทั้งหมด ๔๐๓ รายการ สูงขึ้นจากปีฐาน ๒๕๕๘ ซึ่งมี ๓๘๗ รายการ เป็นรายการใหม่ ๕๐ รายการ และรายการที่ตัดออกจากปีฐานเดิม ๓๔ รายการ คิดเป็นรายการที่เพิ่มขึ้นตามโครงสร้างใหม่สุทธิ ๑๖ รายการ โดยมีรายละเอียดแต่ละภูมิภาค ดังนี้

เปรียบเทียบจำนวนรายการสินค้าและบริการของดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ปีฐาน ๒๕๕๘ กับปีฐาน ๒๕๖๒

ภาค	รายการ ปีฐาน ๒๕๕๘	รายการ ปีฐาน ๒๕๖๒	จำนวนรายการที่ เปลี่ยนแปลงสุทธิ
กรุงเทพมหานคร – ปริมณฑล	๓๒๖	๓๓๗	๑๑
ภาคกลาง	๓๖๓	๓๖๒	-๑
ภาคเหนือ	๓๔๘	๓๕๙	๑๑
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๔๙	๓๖๑	๑๒
ภาคใต้	๓๔๖	๓๕๕	๙
ประเทศ	๓๘๗	๔๐๓	๑๖

๔. การปรับปรุงหมวดสินค้าและบริการ

โครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภค ประกอบด้วย ๗ หมวด ดังนี้

- ๑) หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
- ๒) หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า
- ๓) หมวดเคหสถาน
- ๔) หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
- ๕) หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร
- ๖) หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษาและการศาสนา
- ๗) หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

รายการสินค้าต่างๆ ในหมวดย่อยได้ปรับปรุงตามโครงสร้างการจำแนกรายการสินค้าและบริการตามวัตถุประสงค์ (Classification of Individual Consumption According to Purpose : COICOP) ซึ่งกำหนดโดยองค์การสหประชาชาติสำหรับให้ประเทศสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศของตน และเพื่อให้การจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคของแต่ละประเทศมีมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน และสามารถเปรียบเทียบหมวดสินค้าต่างๆ ของแต่ละประเทศได้ชัดเจน

๕. สัดส่วนครัวเรือนของดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อยในแต่ละภูมิภาค

ในปีฐาน ๒๕๖๒ การจัดทำกรอบครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อย ได้มีการปรับขอบเขตที่ตั้งครัวเรือน จากเดิมในปีฐาน ๒๕๕๘ ครอบคลุมเฉพาะในเขตเทศบาล และในปี ๒๕๖๒ จะครอบคลุมทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล ส่งผลให้สัดส่วนครัวเรือนในแต่ละภูมิภาคเปลี่ยนแปลงไป

การเปรียบเทียบสัดส่วนครัวเรือนในแต่ละภูมิภาคเพื่อใช้ถ่วงน้ำหนักในการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคชุดรายได้น้อยของประเทศ ระหว่างปี ๒๕๕๘ กับปี ๒๕๖๒ ดังนี้

ภาค	สัดส่วนครัวเรือน (ร้อยละ)	
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๒
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	๓๑	๑๔
ภาคกลาง	๒๔	๒๔
ภาคเหนือ	๑๘	๒๐
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๗	๒๗
ภาคใต้	๑๐	๑๕
ประเทศ	๑๐๐	๑๐๐

๖. การปรับปรุงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล

ในปีฐาน ๒๕๖๒ ได้ดำเนินการเพิ่มพื้นที่จัดเก็บข้อมูลจากปีฐาน ๒๕๕๘ ซึ่งมีอยู่เดิม ๔๓ จังหวัด และในปี ๒๕๖๒ ได้มีการเพิ่มพื้นที่จัดเก็บข้อมูล จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ ภาคกลาง จำนวน ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา นครปฐม สระแก้ว) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒ จังหวัด (เลย กาฬสินธุ์) รวมเป็นทั้งหมด ๔๘ จังหวัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กรุงเทพมหานคร - ปริมณฑล ๔ จังหวัด กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี

ภาคกลาง ๑๔ จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สิงห์บุรี ชลบุรี จันทบุรี ระยอง
ปราจีนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี
ฉะเชิงเทรา นครปฐม สระแก้ว

ภาคเหนือ ๙ จังหวัด

นครสวรรค์ ตาก แพร่ เชียงใหม่ เชียงราย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก
เพชรบูรณ์ น่าน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๒ จังหวัด

นครราชสีมา ขอนแก่น สุรินทร์ อุบลราชธานี หนองคาย
อุดรธานี ศรีสะเกษ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด นครพนม เลย กาฬสินธุ์

ภาคใต้ ๙ จังหวัด

นครศรีธรรมราช กระบี่ ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง สงขลา
ตรัง ยะลา นราธิวาส

กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

คำชี้แจง

การปรับปรุงดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล ปีฐาน ๒๕๖๒

กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า โดยกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า เป็นหน่วยงานที่จัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบทเผยแพร่เป็นประจำทุกเดือนมาโดยตลอด แต่ในปี ๒๕๖๒ ได้มีการดำเนินการปรับปรุงน้ำหนักและเปลี่ยนปีฐาน จากปี ๒๕๕๘ เป็นปี ๒๕๖๒ และได้มีการเปลี่ยนชื่อจาก **ดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบท** เป็น **ดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดภาวะค่าครองชีพของประชาชนนอกเขตเทศบาลเหมือนเดิม เพียงแต่เปลี่ยนชื่อให้มีความชัดเจนตามขอบเขตการสำรวจค่าใช้จ่ายของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งปกติได้มีการพัฒนาปรับปรุงน้ำหนักค่าใช้จ่ายเป็นประจำต่อเนื่องทุก ๔ - ๕ ปี ตามผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการจัดทำโครงสร้างน้ำหนักค่าใช้จ่ายและรายการสินค้าในการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล เพื่อให้ดัชนีมีความทันสมัยสอดคล้องกับรูปแบบหรือพฤติกรรมกรรมการบริโภคและค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงให้การจัดทำดัชนีเป็นไปตามมาตรฐานสากล

การดำเนินการ กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า ได้ดำเนินการปรับปรุงปีฐานการคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล จากปี ๒๕๕๘ เป็นปี ๒๕๖๒ โดยเริ่มคำนวณตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๔ และเผยแพร่ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ซึ่งได้มีการพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

๑. การปรับปรุงลักษณะของครัวเรือนดัชนี

- ที่ตั้งของครัวเรือน

ดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลกำหนดที่ตั้งครัวเรือน นอกเขตเทศบาลของภูมิภาค ๔ ภาค (ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้)

- ขนาดของครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน ๑ คนต่อครัวเรือนขึ้นไป ตามผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี ๒๕๖๒ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

- รายได้ประจำของครัวเรือน

ในการกำหนดรายได้ของครัวเรือนดัชนีคำนึงถึง ความครอบคลุม (Coverage) และความกลมกลืนของรูปแบบในการบริโภค (Homogeneity) ของครัวเรือนดัชนี โดยในการกำหนดกรอบรายได้ขั้นต่ำและสูงสุดของครัวเรือนดัชนี จะตัดกลุ่มครัวเรือนเดโชลท์ที่ ๑ ซึ่งเป็นครัวเรือนรายได้ต่ำสุดและตัดกลุ่มครัวเรือนเดโชลท์ที่ ๑๐ ซึ่งเป็นครัวเรือนที่รายได้สูงสุดออก เนื่องจากผู้บริโภคกลุ่มนี้มีรายได้และรูปแบบในการบริโภคที่แตกต่างจากผู้บริโภคกลุ่มอื่น

- ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน (in-kind expenditure)

ในปัจจุบัน ครัวเรือนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายและสวัสดิการในด้านต่างๆ อาทิ ค่าเช่าที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งกาย บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ดังนั้น เพื่อให้สะท้อนการใช้จ่ายที่แท้จริงของครัวเรือน การพิจารณากรอบครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล จึงครอบคลุมเฉพาะครัวเรือนที่มีค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน ไม่เกินร้อยละ ๔๒.๑๙

เปรียบเทียบลักษณะของครัวเรือนดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล ปีฐาน ๒๕๕๘ กับปีฐาน ๒๕๖๒

กรอบครัวเรือนดัชนี	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๒
๑. ที่ตั้งของครัวเรือน	นอกเขตเทศบาล ของภูมิภาค ๔ ภาค	นอกเขตเทศบาล ของภูมิภาค ๔ ภาค
๒. ขนาดของครัวเรือน	๑-๕ คน	๑ คนขึ้นไป
๓. รายได้ประจำของครัวเรือน	๘,๕๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๖,๑๕๖ - ๔๑,๗๓๗ บาท/เดือน
๔. ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน	ไม่เกิน ร้อยละ ๓๐	ไม่เกิน ร้อยละ ๔๒.๑๙

๒. การปรับปรุงน้ำหนัก (Weight) และรายการสินค้า

การปรับปรุงน้ำหนักและรายการสินค้า เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค นอกเขตเทศบาล ซึ่งในการกำหนดรายการสินค้าและบริการที่เป็นตัวแทนสำหรับการคำนวณดัชนี ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายเพื่อกำหนดน้ำหนักค่าใช้จ่ายให้กับแต่ละรายการสินค้าตัวแทนที่ครัวเรือนอุปโภคบริโภค ซึ่งจะแสดงถึงความสำคัญเปรียบเทียบของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านั้นๆ

เปรียบเทียบสัดส่วนน้ำหนักค่าใช้จ่ายดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล ปีฐาน ๒๕๕๘ กับปีฐาน ๒๕๖๒

หมวด	สัดส่วนค่าใช้จ่าย(ร้อยละ)		เพิ่ม/ลด
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๒	
รวมทุกรายการ	๑๐๐.๐๐	๑๐๐	-
● หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	๔๒.๕๐	๔๓.๑๓	๐.๖๓
● หมวดสินค้าอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม	๕๗.๕๐	๕๖.๘๗	-๐.๖๓
- หมวดเครื่องดื่มร้อนและรองเท้านัก	๒.๕๙	๒.๑๙	-๐.๔๐
- หมวดเคหสถาน	๒๐.๓๖	๒๑.๖๖	๑.๓๐
- หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	๕.๘๒	๕.๔๖	-๐.๓๖
- หมวดพาหนะ การขนส่งและการสื่อสาร	๒๓.๖๓	๒๒.๗๕	-๐.๘๘
- หมวดการบันเทิง การอ่านการศึกษาและการศาสนา	๓.๕๗	๓.๔๒	-๐.๑๕
- หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	๑.๕๓	๑.๓๙	-๐.๑๔

จากตารางเปรียบเทียบน้ำหนักค่าใช้จ่ายปีฐาน ๒๕๕๘ และปีฐาน ๒๕๖๒

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ สูงขึ้น ๐.๖๓ อาทิ เช่น

- เนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ สัดส่วนสูงขึ้น ๐.๔๓ ได้แก่ ปลาและสัตว์น้ำ
- เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ สัดส่วนสูงขึ้น ๐.๒๗ ได้แก่ น้ำดื่มบริสุทธิ์ กาแฟ(ร้อน / เย็น)
- ผักและผลไม้ สัดส่วนสูงขึ้น ๐.๒๔ ได้แก่ ผักสด ผลไม้สด

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหมวดอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม ลดลง ๐.๖๓ อาทิ เช่น

- พาหนะการขนส่งและการสื่อสาร สัดส่วนลดลง ๐.๘๘ ได้แก่ ยานพาหนะ ค่าประกันภัยรถ
- เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า สัดส่วนลดลง ๐.๔๐ ได้แก่ กางเกงบุรุษ เสื้อสตรี
- ตรวจรักษา และบริการส่วนบุคคล สัดส่วนลดลง ๐.๓๖ ได้แก่ ค่าประกันชีวิต

๓. การปรับปรุงรายการสินค้าและบริการ

รายการสินค้าและบริการที่ใช้คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลของประเทศปีฐาน ๒๕๖๒ มีทั้งหมด ๓๙๐ รายการ สูงขึ้นจากปีฐาน ๒๕๕๘ ซึ่งมี ๓๓๘ รายการ เป็นรายการใหม่ ๗๘ รายการ และรายการที่ตัดออกจากปีฐานเดิม ๒๖ รายการ คิดเป็นรายการที่เพิ่มขึ้นตามโครงสร้างใหม่สุทธิ ๕๒ รายการ โดยมีรายละเอียดแต่ละภูมิภาค

เปรียบเทียบจำนวนรายการสินค้าและบริการของดัชนีผู้บริโภคนอกเขตเทศบาล

ปีฐาน ๒๕๕๘ กับปีฐาน ๒๕๖๒

ภาค	รายการ ปีฐาน ๒๕๕๘	รายการ ปีฐาน ๒๕๖๒	จำนวนรายการที่ เปลี่ยนแปลงสุทธิ
ภาคกลาง	๓๓๘	๓๖๗	๒๙
ภาคเหนือ	๓๓๔	๓๕๒	๑๘
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๓๓	๓๕๒	๑๙
ภาคใต้	๓๓๔	๓๕๓	๑๙
ประเทศ	๓๓๘	๓๙๐	๕๒

๔. การปรับปรุงหมวดสินค้าและบริการ

โครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภค ประกอบด้วย ๗ หมวด ดังนี้

- ๑) หมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
- ๒) หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า
- ๓) หมวดเคหสถาน
- ๔) หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
- ๕) หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร
- ๖) หมวดการบันเทิง การอ่าน การศึกษาและการศาสนา
- ๗) หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

รายการสินค้าต่างๆ ในหมวดย่อยได้ปรับปรุงตามโครงสร้างการจำแนกรายการสินค้าและบริการ ตามวัตถุประสงค์ (Classification of Individual Consumption According to Purpose : COICOP) ซึ่งกำหนดโดยองค์การสหประชาชาติสำหรับให้ประเทศสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศของตน และเพื่อให้การจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคของแต่ละประเทศมีมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน และสามารถเปรียบเทียบหมวดสินค้าต่างๆ ของแต่ละประเทศได้ชัดเจน

๕. สัดส่วนครัวเรือนของดัชนีราคาผู้บริโภคนอกเขตเทศบาลในแต่ละภูมิภาค

เปรียบเทียบสัดส่วนครัวเรือน ในแต่ละภูมิภาคที่ใช้ถ่วงน้ำหนัก สำหรับคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภค นอกเขตเทศบาลของประเทศ ระหว่างปี ๒๕๕๘ กับปี ๒๕๖๒

ภาค	สัดส่วนครัวเรือน (ร้อยละ)	
	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๖๒
ภาคกลาง	๒๘	๒๘
ภาคเหนือ	๒๔	๒๒
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๐	๓๒
ภาคใต้	๑๘	๑๘
ประเทศ	๑๐๐	๑๐๐

๖. พื้นที่จัดเก็บข้อมูล

ปีฐาน ๒๕๖๒ ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลราคา ในอำเภอตัวแทนที่ไม่ใช่อำเภอเมือง เพื่อสะท้อนค่าครองชีพของประชาชนนอกเขตเทศบาล ในจังหวัดตัวแทน ๓๗ จังหวัด

ภาคกลาง ๑๑ จังหวัด	พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี จันทบุรี ปราจีนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี ชลบุรี ชัยนาท สระแก้ว สระบุรี
ภาคเหนือ ๙ จังหวัด	นครสวรรค์ ตาก แพร่ เชียงใหม่ เชียงราย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก กำแพงเพชร ลำพูน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๐ จังหวัด	นครราชสีมา ขอนแก่น สุรินทร์ อุบลราชธานี หนองคาย อุตรดิตถ์ ศรีสะเกษ มุกดาหาร ชัยภูมิ อ่างนาจเจริญ
ภาคใต้ ๗ จังหวัด	นครศรีธรรมราช กระบี่ สุราษฎร์ธานี สงขลา ตรัง ยะลา ชุมพร

กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔